

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland

Spaarne 17
2011 CD HAARLEM

VERZONDEN 30 JAN. 2023

Zaaknummer : OMG-001531/DMS403081
Behandelaar :
Betreft : Wnb; wijziging ontheffing nachtelijke bestrijding vos

Geachte **[REDACTED]**,

Op 27 januari 2022 hebben wij u een ontheffing ex artikel 3.10, tweede lid en artikel 3.26, derde lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) verleend (zaaknummer OD.356532)¹. Dit besluit ziet op het doden van vossen met gebruik van het geweer voorzien van een geluiddemper en instrumenten om in de nacht te kunnen schieten, voor het gebruik van het geweer tussen zonsondergang en zonsopkomst, en voor het gebruik van kunstmatige lichtbronnen in de vorm van lichtbakken, en met behulp van de hond, binnen een in een bijlage behorend bij het besluit weergegeven uitvoeringsgebied.

Op 4 januari 2023 hebben wij van u het verzoek ontvangen om het besluit met zaaknummer OD.356532, d.d. 27 januari 2022, te wijzigen. Uw verzoek bestaat uit drie onderdelen:

- U vraagt om de geldigheid van het besluit zodanig aan te passen dat het gebruik ervan tussen 1 februari en 15 juli 24 uur per dag mogelijk wordt, in plaats van uitsluitend tussen zonsondergang en zonsopgang;
- U vraagt de aangewezen toegestane middelen uit te breiden met vangkooien, kastvallen, lokvoer en aardhonden;
- U vraagt op grond van artikel 3.25, vierde lid, onderdeel a om een ontheffing voor het verbod op het zich buiten gebouwen bevinden met verboden middelen, in casu zijnde vangkooien en kastvallen.

Bij uw aanvraag heeft u een onderbouwing meegeleverd. Kortgezegd heeft uw verzoek tot wijziging het doel om de bestrijding van de vos, zoals deze in het verleden mogelijk was op grond van de landelijke vrijstelling, wederom op een vergelijkbare manier te kunnen uitvoeren. Uw aanvraag ziet uitsluitend op de bestrijding van de vos ten behoeve van de bescherming van wilde fauna, in het bijzonder weidevogels en andere grondbroedende vogels. Wij motiveren hieronder waarom wij besluiten om uw wijzigingsverzoek in te willigen.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-1399.html>

Overwegingen

De landelijke vrijstelling

Op grond van artikel 3.15, eerste lid van de Wnb, in samenhang met artikel 3.1, onderdeel e van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb) heeft de Minister de vos aangewezen als diersoort die in het gehele land schade veroorzaakt. Op grond van artikel 3.15, tweede lid van de Wnb, in samenhang met artikel 3.1 tot en met 3.4 van de Regeling natuurbescherming (hierna: Rnb) heeft de Minister in het verleden de zogenoemde landelijke vrijstelling verleend die het mogelijk maakte om vossen te doden ter voorkoming en beperking van meerdere vormen van schade, waaronder schade aan flora of fauna. De landelijke vrijstelling kon, onder de voorwaarden zoals genoemd in artikel 3.2 tot en met 3.4 van de Rnb, jaarrond tussen zonsopgang en zonsondergang worden toegepast, waarbij onder andere gebruik kon worden gemaakt van de middelen vangkooi, kastval en aardhond.

Bij uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland is de Rnb op 16 februari 2022 om procedurele redenen onverbindend verklaard, voor zover daarin een algemene vrijstelling voor het doden van vossen is opgenomen². De rechtbank had namelijk geoordeeld dat de landelijke vrijstellingslijst onverbindend is, omdat de wet aan de Minister geen bevoegdheid geeft om die lijst in een ministeriële regeling op te nemen, zoals wel is gebeurd. Het gevolg hiervan is dat de algemene vrijstelling van het verbod om de vos te doden niet geldt. Sinds deze uitspraak is het gebruik van de landelijke vrijstelling in Noord-Holland niet meer mogelijk geweest, waardoor de bestrijding van de vos in de provincie momenteel, onder voorwaarden, tussen 1 februari en 15 juli uitsluitend na zonsondergang en voor zonsopgang wordt uitgevoerd op grond van het bestaande besluit OD.356532, d.d. 27 januari 2022.

Zoals gezegd is de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland gedaan vanwege procedurele redenen. Ten aanzien van (ecologisch) inhoudelijke afwegingen volgt uit artikel 3.8, vijfde lid van de Wnb dat een vrijstelling uitsluitend kan worden verleend wanneer worden voldaan aan drie voorwaarden: i. er bestaat geen andere bevredigende oplossing; ii. zij is nodig vanwege een bepaald belang; en iii. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Over deze inhoudelijke voorwaarden stelt de Rechtbank:

"14. Voor wat die eerste stap betreft is de hiervoor beschreven systematiek dus gevolgd, met de aanwijzing van de vos in artikel 3.1 van het Bnb als algemene maatregel van bestuur. De rechtbank overweegt dat bij de totstandkoming van deze aanwijzing is overwogen dat aan de criteria daartoe is voldaan, waarbij is verwezen naar diverse rapporten en onderzoeken, onder andere over faunaschade en predatie bij weidevogels. In het licht hiervan vindt de rechtbank dat niet kan worden gezegd dat in het Bnb onvoldoende is gemotiveerd dat de vos in het gehele land schade veroorzaakt of dat die conclusie in redelijkheid niet juist is. De rechtbank acht de aanwijzing van de vos in het Bnb rechtmatig."

Hieruit trekken wij de conclusie dat de landelijke vrijstelling dan wel onverbindend is verklaard, maar dat de wettelijk verplichte overwegingen voldoende zijn gemotiveerd en dus niet de reden voor de onverbindend verklaring zijn. De aanwijzing van de vos als soort die in het gehele land schade veroorzaakt is dus rechtmatig.

² ECLI:NL:RBMNE:2022:552 - Rechtbank Midden-Nederland, 16-02-2022

Het bestaande besluit OD.356532, d.d. 27 januari 2022

Het bestaande besluit³ is toentertijd door ons afgegeven als aanvulling op de toen nog geldende landelijke vrijstelling. Voor een uitgebreide uiteenzetting van onze overwegingen bij die besluitvorming verwijzen wij naar het besluit. Kortgezegd bood de landelijke vrijstelling onvoldoende mogelijkheden om vossen effectief te kunnen bestrijden ter bescherming van flora en fauna, in het bijzonder rondom weidevogelkerngebieden en Natura 2000-gebieden met grondbroedende vogels. Het besluit van 27 januari 2022 biedt daarom noodzakelijke extra mogelijkheden om vossen te bestrijden.

Deze mogelijkheden zijn:

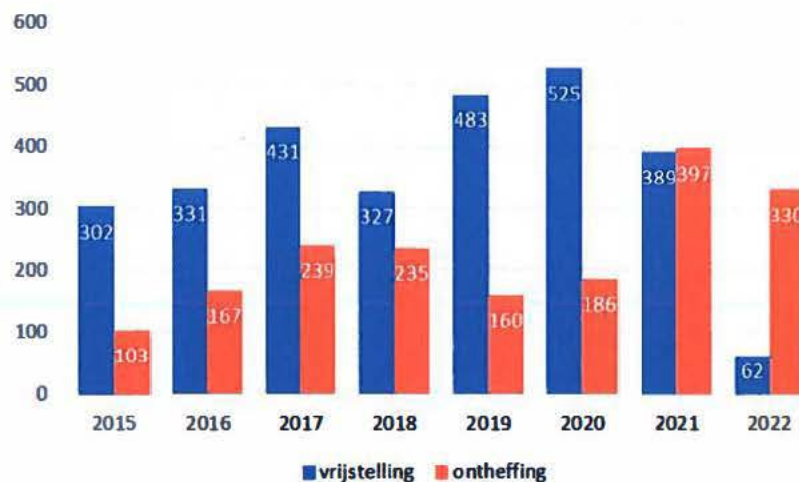
- Via een ontheffing ex artikel 3.26, derde lid van de Wnb
 - o Het gebruik van het geweer na zonsopgang en voor zonsondergang;
 - o Het gebruik van het geweer voorzien van een geluiddemper;
 - o Het gebruik van het geweer voorzien van een instrument om in de nacht te schieten;
- Het gebruik van de door ons op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb aangewezen middelen
 - o geweer (al dan niet voorzien van een geluiddemper of instrument om in de nacht te schieten);
 - o lichtbak;
 - o hond, niet zijnde een lange hond;
- en de methoden
 - o gebruik van het geweer vanaf of vanuit een stilstaand voertuig;
 - o lokfluit.

Het besluit kan worden gebruikt tussen 1 februari en 15 juli, van zonsondergang tot zonsopgang. Het uitvoeringsgebied van het besluit is daarbij bepaald op de Natura 2000-gebieden, weidevogelkerngebieden en een daaromheen liggende 3 km bufferzone zoals weergegeven op een kaart die is opgenomen als bijlage van het besluit.

De middelen vangkooi, kastval, lokvoer en aardhond zijn in het besluit niet aangewezen als middelen, omdat de landelijke vrijstelling het gebruik van deze middelen al mogelijk maakte.

Het belang van uw wijzigingsverzoek

Het besluit met zaaknummer OD.356532 was oorspronkelijk verleend als noodzakelijke aanvulling op de bestaande landelijke ontheffing. Nu de landelijke vrijstelling niet meer gebruikt kan worden is er sprake van een sterke beperking in de middelen en methoden die kunnen worden gebruikt bij de bestrijding van de vos, evenals de periode waarin dat uitgevoerd kan worden. Uit uw gegevens (zie figuur 1) blijkt dat dit tot gevolg heeft gehad dat het aantal gedode vossen sindsdien is gehalveerd.

Figuur 1. Het aantal gedode vossen in Noord-Holland op grond van de landelijke vrijstelling en op grond van de ontheffing met zaaknummer OD.356532, d.d. 27 januari 2022. Bron: aanvraag wijziging ontheffing, Faunabeheereenheid Noord-Holland

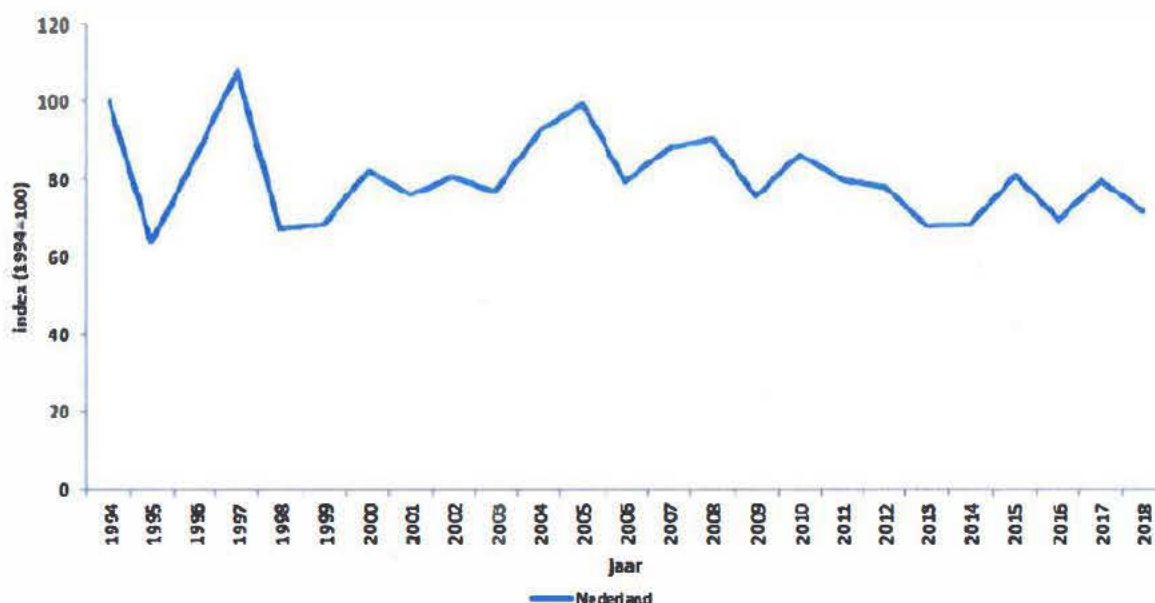
³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2022-1399.html>

U geeft aan dat het op basis van de gegevens uit 2022 niet direct aan te geven is of de beperking in het aantal gedode vossen direct gevolgen zal hebben gehad voor de overlevingskansen en het broedsucces van grondbroedende vogels. U stelt echter dat dit wel voor de hand ligt, omdat uit diverse onderzoeken blijkt dat predatie een zeer grote rol speelt bij het broedsucces en dat de bestrijding van de vos het broedsucces aantoonbaar kan verhogen. De urgentie voor de uitbreiding van de mogelijkheden voor de bestrijding van de vos wordt volgens u ook onderschreven in een brief die de gezamenlijke natuurorganisaties in Noord-Holland hebben gestuurd aan de Provinciale Staten van Noord-Holland (zie bijlage 2 bij dit besluit). Daarin wordt door de organisaties de noodzaak benadrukt voor vossenbeheer zoals dat mogelijk was op grond van de landelijke vrijstelling.

Gelet op de onderbouwing van het belang van bescherming van flora en fauna, op basis waarvan het besluit OD.356532, d.d. 27 januari 2022 is verleend, op de bovengenoemde recente ontwikkelingen die u heeft aangeleverd, en het gegeven dat de Rechtbank Midden-Nederland in haar uitspraak heeft benoemd dat de aanwijzing van de vos als diersoort die in het gehele land schade veroorzaakt rechtmatig is, zijn wij van oordeel dat de voorliggende wijziging nodig is in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats, zoals benoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, onder 1° van de Wnb.

Effecten op de staat van instandhouding

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel c van de Wnb is het noodzakelijk om te beoordelen of de gewenste wijziging geen afbreuk doet aan de staat van instandhouding van de vos. De vos is op grond van artikel 3.15, eerste lid van de Wnb aangewezen als soort die niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd of dat gevaar loopt, en die in het gehele land schade veroorzaakt. In die lijn is bestrijding van de vos tot recent op grond van de landelijke vrijstelling jaarrond mogelijk geweest. De door u gevraagde wijziging zorgt ervoor de praktische toepassing van de landelijke vrijstelling ten aanzien van de vos, in een kortere periode tussen 1 februari en 15 juli, weer mogelijk wordt. Het is volgens u onwaarschijnlijk dat deze wijziging, in tegenstelling tot mogelijke gevolgen van de landelijke vrijstelling, zal leiden tot een bedreiging van de staat van instandhouding van de vos. Uit figuur 2 blijkt ook dat de populatie van de vos verder al jaren een stabiele trend vertoont ten tijde van de bestrijding op grond van de landelijke vrijstelling.

Figuur 2. Index van de aantalsontwikkeling van de vos in Nederland in de periode 1994-2018 (bron: ZV/CBS). De grafiek is afkomstig uit de aanvraag wijziging ontheffing.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de door u gevraagde wijziging geen afbreuk zal doen aan het streven de vos in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Aanpassing van de geldigheid

Het besluit met zaaknummer OD.356532, d.d. 27 januari 2022, kan momenteel uitsluitend worden gebruikt vanaf zonsondergang tot zonsopgang. U vraagt om deze periode uit te breiden naar 24 uur per dag. Dit verzoek leidt ertoe dat het middel geweer, al dan niet voorzien van een geluiddemper en/of instrumenten om in de nacht te kunnen schieten, niet alleen 's nachts, maar ook overdag gebruikt kan worden. Ook alle overige genoemde middelen en methoden kunnen bij deze wijziging overdag gebruikt worden.

Het gebruik van middelen en methoden die op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb zijn aangewezen ten behoeve van de uitvoering van ontheffingen is, met uitzondering van het geweer, niet gebonden aan bepaalde dagdelen en is dus ook niet verboden gedurende bepaalde dagdelen. Slechts het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang is op grond van artikel 3.16, eerste lid, onderdeel a van het Bnb verboden. In het besluit OD.356532, d.d. 27 januari 2022 hebben wij van dit verbod reeds ontheffing verleend. Het gebruik van het geweer is overdag niet verboden. De aanpassing van de geldigheid van het besluit OD.356532 naar 24 uur per dag leidt er derhalve niet toe dat er aanvullend nog andere ontheffingen moeten worden verleend in relatie tot het gebruik van middelen tijdens bepaalde dagdelen. Het gebruik van de genoemde middelen is namelijk niet verboden op basis van bepaalde dagdelen (inclusief het geweer overdag), mits ze zijn aangewezen op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb.

De bestrijding van vossen, in het bijzonder met het geweer, vergt volgens u veel inspanning van de uitvoerders, en heeft naar verhouding een lage kans op succes. Dit heeft volgens u meerdere redenen:

- De kans op het waarnemen van een vos is tussen 1 februari en 15 juli per definitie laag. Vanaf januari gaan vossen heimelijk gedrag vertonen. Zij zijn minder zichtbaar. De moervossen (vrouwjes) gaan meer en meer onder de grond leven en zijn niet of nauwelijks meer te zien in het veld.
- Bij de praktische uitvoering zijn ook de weersomstandigheden van invloed op het waarnemen en de benaderbaarheid van vossen en daarmee op de effectiviteit van de uitvoering. Met name in maart (maar tegenwoordig ook al februari) worden de dagen warmer, maar blijven de nachten koud. Zodra het afkoelen begint ontstaat hierdoor vaak boven de weilanden grondmist. Grondmist kan zowel in de avond- als ochtendschemering ontstaan. Onder die omstandigheden is ook het gebruik van lichtbakken niet goed meer mogelijk.
- De uitvoerders zijn voor het overgrote deel vrijwilligers, die het bestrijden van vossen naast hun werk doen. De frequentie van uitvoering is daarom beperkt tot enkele keren per week. Voor het efficiënt uitvoeren van de bestrijding van vossen met behulp van lichtbakken moeten bovendien tenminste twee tot drie personen beschikbaar zijn. Te weten een chauffeur voor het besturen van het voertuig, waar vanaf of vanuit vossen worden geschoten, een geweerdrager die de vossen schiet en een persoon die de lichtbak bedient.

U beschrijft dat uitvoering van vossenbestrijding overdag ook andere uitvoeringsmethoden mogelijk maakt. Onder besluit OD.356532 is het louter mogelijk om vossen te bestrijden met een geweer, al dan niet voorzien van een geluiddemper of instrumenten om in de nacht te schieten. In de praktijk gebeurt dit vanaf of vanuit een stilstaand voertuig of van een kansel of aanzitladder. U geeft aan dat bij deze enigszins 'passieve' methoden vanaf een strategische plek de komst van een (foeragerende) vos wordt afgewacht.

Andere efficiëntere methoden die volgens u daarnaast overdag kunnen worden uitgevoerd zijn het uitdrijven van de vos uit de bouw en het uitdrijven van vossen uit dichte dekking. Bij het uitdrijven uit de bouw wordt een vos met kleine hondjes, zoals terriërs en teckels (aardhonden), uit zijn bouw (burcht/hol) gejaagd zodat deze kan worden geschoten. Het drijven van de vos in het veld is vooral succesvol, in gebieden met dekking in de vorm van dichte struwelen, rietvelden en bijvoorbeeld groenbemesters. De vos wordt hierbij met inzet van drijvers en honden geforceerd om uit de dekking te treden, waarna deze wordt gedood met het geweer.

Gelet op uw aanvraag concluderen wij dat de bestrijding van vossen overdag in het verleden heeft geleid tot een aanzienlijke bijdrage aan het totaal aantal gedode vossen. Het vervallen van de landelijke vrijstelling heeft geleid tot een sterke afname in het aantal gedode vossen. De mogelijkheid om overdag vossen te bestrijden, in combinatie met de nachtelijke bestrijding, is naar ons oordeel daarom nuttig, effectief en noodzakelijk ter bescherming van weidevogels en andere grondbroeders. Daarnaast is het besluit OD.356532, d.d. 27 januari 2022 juist genomen omdat dit toentertijd de enige bevredigende oplossing was met inachtneming van de toen geldende landelijke vrijstelling, die overdag gebruikt kon worden. Het spreekt dan ook voor zich dat wij deze zelfde conclusie vice versa ook trekken. Juist de combinatie van bestrijding gedurende de dag en de nacht beschouwen wij als de meest bevredigende oplossing voor de bescherming van broedende vogels tegen predatie door vossen.

Besluit

Wij besluiten daarom de geldigheid van besluit OD.356532, zoals daar beschreven op p. 15 als volgt aan te passen:

De ontheffing is geldig van 1 februari 2022 tot 15 juli 2023, alleen in de periode van 1 februari tot 15 juli. De ontheffing kan in die periode 24 uur per dag gebruikt worden.

Aanwijzing van de middelen vangkooi, kastval en aardhond

Vangkooi en kastval

Zoals al eerder aangegeven is het toepassen van een combinatie van methoden nodig om vossen effectief te kunnen bestrijden. U geeft aan dat vangkooien en kastvallen een effectieve aanvulling zijn op het gebruik van het geweer. Een vangkooi of kastval biedt 24 uur per dag de mogelijkheid om vossen te vangen, ongeacht de weersomstandigheden. Ook is het mogelijk een vangkooi of kastval in te zetten op plaatsen waar het gebruik van het geweer niet goed mogelijk is. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn in moerasgebieden met veel riet of rietruigte. De vegetatie beperkt hier meestal goed zicht en de mogelijkheden voor een trefzeker schot. Wij merken daarnaast op dat vangkooien en kastvallen conventionele middelen zijn die gebruikt worden bij de bestrijding van de vos. Dit blijkt ook uit het feit dat de wetgever het gebruik van vangkooien en kastvallen voor de bestrijding van de vos in artikel 3.3, derde lid, onderdelen e en f van de Rnb heeft aangewezen als middelen om uitvoering te geven aan deze landelijke vrijstelling, onder meer voor zover het de vos betreft.

Aanvullend geeft u aan dat de vangkooien en kastvallen onder meer zullen worden voorzien van een systeem om te kunnen zien of er iets in de val zit, en dat de val binnen 24 uur wordt leeggemaakt. Deze maatregelen passen naar ons oordeel binnen de verplichtingen die volgen uit de zorgplicht van artikel 1.11 van de Wnb voor zover het betreft het per ongeluk vangen van andere soorten dan de vos⁴, en de verplichting om onnodig lijden te voorkomen, zoals beschreven in artikel 3.24 van de Wnb.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het gebruik van vangkooien en kastvallen een effectieve bijdrage zullen leveren aan de bestrijding van de vos. Daarom wijzen wij op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb het gebruik van de middelen vangkooi en kastval aan voor de bestrijding van vossen. Daarnaast is het op grond van artikel 3.24, tweede lid van de Wnb, in samenhang met artikel 3.10, onderdeel e van het Bnb verboden om zich buiten gebouwen te bevinden met een vangkooi. Op grond van artikel 3.25, vierde lid, onderdeel a van de Wnb verlenen wij u ontheffing van dit verbod. Het zich buiten gebouwen bevinden met kastvallen is niet verboden en hoeft niet te worden ontheven.

Lokvoer

U wilt lokvoer gebruiken als methode voor het vangen of doden van vossen. Het gebruik van lokvoer is nauw verweven met onder meer het gebruik van vangkooien en kastvallen. Het gebruik van lokvoer vergroot volgens u de vangkans in belangrijke mate. In de landelijke vrijstelling is het gebruik van lokvoer daarnaast in artikel 3.3, tweede lid, onderdeel c van de Rnb ook al door de wetgever aangewezen als methode voor het vangen of doden van vossen. Wij zijn van oordeel dat het gebruik van lokvoer nodig is voor een effectieve bestrijding van de vos en daar een belangrijke bijdrage aan levert. Daarom wijzen wij op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb de methode lokvoer, dat niet vergiftigd of verdovend is, aan.

⁴ Zie ook <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-3380.html>

Aardhond

De effectiviteit van het gebruik van aardhonden bij de bestrijding van de vos is al eerder ter sprake gekomen. Het gebruik van aardhonden om vossen in holen te vangen of te doden, is evenals vangkooien en kastvallen, een conventioneel gebruikte maatregel om vossen te bestrijden. Ook dit middel heeft de wetgever in artikel 3.4, eerste lid, onderdeel b van de Rnb aangewezen om vanaf 1 september tot 1 maart uitvoering te kunnen geven aan de landelijke vrijstelling voor zover het de bestrijding van de vos betreft. U heeft bij uw aanvraag aangegeven dat u dezelfde periode wilt hanteren. Effectief betekent dit dat u het gebruik van aardhonden dus uitsluitend toepast van 1 februari tot 1 maart.

Gelet op de manier waarop aardhonden worden gebruikt bij de bestrijding van de vos, in samenhang met het feit dat de wetgever aardhonden bij de landelijke vrijstelling reeds als middel heeft aangewezen voor de bestrijding van de vos, zijn wij van oordeel dat het gebruik van aardhonden een effectieve bijdrage zal leveren aan de bestrijding van de vos. Daarom wijzen wij op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb het gebruik van aardhonden aan voor de bestrijding van de vos in holen waarbij, ten dele conform de landelijke vrijstelling, aardhonden uitsluitend kunnen worden gebruikt tussen 1 februari en 1 maart.

Besluit

Ten aanzien van de vangkooi, kastval, lokvoer en aardhond besluiten wij om OD.356532 als volgt aan te passen.

Op pagina 11 van besluit OD.356532 verwijderen wij onder het kopje Conclusie de tweede alinea.

Op pagina 14 van het besluit wijzigen wij de aanhef van besluitpunt 1, zodat het nu luidt:

1. *Aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem op grond van artikel 3.10, lid 2, artikel 3.25, lid 4, sub a en artikel 3.26, lid 3 van de Wet natuurbescherming ontheffing te verlenen van:*

Wij voegen onder besluitpunt 1 op pagina 14 het volgende onderdeel toe:

- e. *artikel 3.24, lid 2 van de Wet natuurbescherming (verbod op het zich buiten gebouwen bevinden met vangkooien);*

De afsluitende zin van besluitpunt 1 op pagina 14 wijzigen wij, zodat het nu luidt:

*om met gebruikmaking van de middelen geweer (al dan niet voorzien van een geluiddemper of instrument om in de nacht te schieten), lichtbak, (aard)hond, niet zijnde een lange hond, vangkooi en kastval, en de methoden gebruik van het geweer vanaf of vanuit een stilstaand voertuig, lokfluit en lokvoer dat niet vergiftigd of verdovend is, opzettelijk vossen (*Vulpes vulpes*) te vangen en te doden ter voorkoming en bestrijding van schade aan wilde fauna.*

Wij voegen op pagina's 14-15 de volgende voorschriften en beperkingen toe.

10. *Aardhonden worden uitsluitend gebruikt voor het vangen of doden van vossen in holen in de periode van 1 februari tot 1 maart.*
11. *Vangklaar gestelde vangkooien en kastvallen moeten:*
 - a. *beschikken over een systeem wat een signaal afgeeft aan de gebruiker wanneer er een dier gevangen wordt; of,*
 - b. *elke 24 uur door de gebruiker worden gecontroleerd;*
12. *Een in een vangkooi of kastval gevangen vos dient binnen 24 uur gedood te worden.*
13. *Zogenoemde bijvangst in een vangkooi of kastval, te weten vangsten van diersoorten waarop deze ontheffing niet ziet, worden terstond weer vrijgelaten.*

Wijziging meldplicht

Uit voorschrift 6 van besluit OD.356532 volgt dat het gebruik van de ontheffing niet eerder mag plaatsvinden dan nadat de ontheffinghouder of –gebruiker vóór 17:00 's middags, elektronisch melding heeft gemaakt bij onze toezichthouders. Deze meldplicht is met name opgenomen om effectief toezicht te kunnen houden op het nachtelijk gebruik van het geweer.

Wij beschouwen deze meldplicht voor het gebruik van het gewijzigde besluit overdag als niet noodzakelijk. Wij passen daarom voorschrift 6 als volgt aan, zodat het nu luidt:

- 6. Het gebruik van het geweer tussen zonsondergang en zonsopgang mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de ontheffinghouder of –gebruiker vóór 17:00 's middags, elektronisch melding heeft gemaakt bij de toezichthouders van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord middels het meldformulier via https://www.odnhn.nl/Menu/Natuur/Soortenbescherming/Melding_of_vergunning/Formulieren_en_toelichting/Beheer_schadebestrijding*

Overige aanpassingen

Aanvullend op de voornoemde inhoudelijke wijzigingen hebben wij een aantal onderdelen van het besluit op minimale wijze aangepast, zodat een en ander in lijn is met de huidige situatie omtrent de vos. In het bijzonder betreft dit teksten onder het kopje "Overwegende dat". Voorschrift 5 is eveneens aangepast, zodat het nu meer in lijn is met andere besluiten die wij voor schadebestrijding afgeven.

Afsluitend

Met inachtneming van de voornoemde wijzigingen blijft het besluit OD.356532 voor het overige gelijk.

Het besluit OD.356532, inclusief de in het voorliggende wijzigingsbesluit genoemde aanpassingen, is voor het overzicht toegevoegd als bijlage bij dit besluit.

Geldigheid

Dit voorliggende wijzigingsbesluit treedt op de datum van verzending in werking. Voor de zekerheid benadrukken wij dat het voorliggende wijzigingsbesluit de bestrijding van de vos uitsluitend mogelijk maakt tussen 1 februari en 15 juli. Dit betreft zowel de bestrijding overdag als in de nacht.

Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) via 088 – 102 13 00. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer OMG-001531/DMS403081 te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
namens dezen,

[Redacted]

[Redacted]

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Bijlagen: 1 - Besluit OD.356532, d.d. 27 januari 2022 in combinatie met de wijzigingen zoals benoemd in het besluit met zaaknummer OMG-001531/DMS403081, waar deze bijlage onderdeel van is.
2 - Brief van ANV Hollands Noorden aan de Provinciale Staten van Noord-Holland, betreffende het opheffen schorsing landelijke vrijstelling vos

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1 – Besluit OD.356532, d.d. 27 januari 2022 in combinatie met de wijzigingen zoals benoemd in het besluit met zaaknummer OMG-001531/DMS403081, waar deze bijlage onderdeel van is.

Besluit

Zaaknummer OD.356532

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelezen

- Het Faunabeheerplan Algemene Soorten 2017-2023
- De aanvraag van Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland van 25 oktober 2021

Gelet op

- de artikelen 3.8, 3.10, 3.25 en 3.26 van de Wet natuurbescherming
- paragraaf 3.3.3 van het Besluit natuurbescherming
- titel 3.1 van de Regeling natuurbescherming
- de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland
- ons besluit van 18 juli 2018 inzake onze goedkeuring van het Faunabeheerplan Algemene Soorten 2017-2023

Overwegende dat

- het opzettelijk vangen en doden van vossen door grondgebruikers op hun eigen gronden ter voorkoming van schade aan de wilde flora en fauna in het verleden mogelijk was op grond van de landelijke vrijstelling;
- de aanvraag voldoet aan de gestelde eisen in de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Holland van 6 september 2016;
- voldoende is aangetoond dat schade aan wilde fauna en meer in het bijzonder aan grondbroedende (weide-)vogels wordt veroorzaakt door de vos;
- in voldoende mate blijkt dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- door het verlenen van de gevraagde ontheffing geen afbreuk wordt gedaan aan het streven om de vos in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.
- er door het verlenen van de gevraagde ontheffing een substantiële bijdrage wordt geleverd aan de bescherming van grondbroedende (weide-)vogels in weidevogelkerngebieden en de Natura 2000-gebieden met bodembroeders.

Besluiten

1. Aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem op grond van artikel 3.10, lid 2, artikel 3.25, lid 4, sub a en artikel 3.26, lid 3 van de Wet natuurbescherming ontheffing te verlenen van:
 - a. artikel 3.10, lid 1, onder a van de Wet natuurbescherming (verbod vangen en doden vossen);
 - b. artikel 3.16, lid 1 sub a van het Besluit natuurbescherming (verbod gebruik van het geweer tussen zonsondergang en zonsopkomst);
 - c. artikel 3.13, lid 4 van het Besluit natuurbescherming (verbod gebruik van het geweer voorzien van een geluiddemper);
 - d. artikel 3.13, lid 4 van het Besluit natuurbescherming (verbod gebruik van het geweer voorzien van een instrument om in de nacht te schieten);
 - e. artikel 3.24, lid 2 van de Wet natuurbescherming (verbod op het zich buiten gebouwen bevinden met vangkooien);om met gebruikmaking van de middelen geweer (al dan niet voorzien van een geluiddemper en/of instrument om in de nacht te schieten), lichtbak, (aard)hond, niet zijnde een lange hond, vangkooi en kastval, en de methoden gebruik van het geweer vanaf of vanuit een stilstaand voertuig, lokfluit en lokvoer dat niet vergiftigd of verdovend is, opzettelijk vossen (*Vulpes vulpes*) te vangen en te doden ter voorkoming en bestrijding van schade aan wilde fauna.
2. het uitvoeringsgebied van deze ontheffing te bepalen op de Natura 2000-gebieden, weidevogelkerngebieden en 3 km bufferzone zoals weergegeven op de kaart opgenomen in bijlage 2 van dit besluit.

Op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming verbinden wij aan dit besluit de navolgende voorschriften, beperkingen en geldigheid.

Voorschriften en beperkingen

1. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan deze ontheffing zijn verbonden.
2. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland kan jachtaktehouders door middel van een machtiging gebruik laten maken van deze ontheffing. De gemachtigde dient daarom - tezamen met de machtiging - een kopie van deze ontheffing van de Faunabeheereenheid te ontvangen.
3. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland moet de kaart van het uitvoeringsgebied, zoals bepaald in besluitpunt 2, in een geografisch informatiesysteem (GIS) online beschikbaar maken op haar website via <https://fbenoordholland.nl/ontheffingsgebieden-vos>.
4. Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door de door de provincie Noord-Holland aangewezen ambtenaren en andere daartoe bevoegde personen.
5. De gebruiker van de ontheffing moet (een kopie van) de machtiging, (een kopie van) de ontheffing, de originele jachtakte en relevante grondgebruikersverklaring(en) bij zich dragen of bewaren in het voertuig wat wordt gebruikt ter uitvoering van de ontheffing. Deze documenten dienen op eerste aanvraag aan genoemde toezichthouders getoond kunnen worden. Met uitzondering van de jachtakte mogen genoemde documenten langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
6. Het gebruik van het geweer tussen zonsondergang en zonsopgang mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de ontheffinghouder of -gebruiker vóór 17:00 's middags, elektronisch melding heeft gemaakt bij de toezichthouders van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord middels het meldformulier via https://www.odnhn.nl/Menu/Natuur/Soortenbescherming/Melding_of_vergunning/Formulieren_en_toelichting/Beheer_schadebestrijding.
7. Gedode dieren dienen in ieder geval ter voorkoming van de verspreiding van ziekten zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voorafgaand aan de eerstvolgende zonsopgang na het doden te worden opgeruimd.
8. De gemachtigde mag zich laten vergezellen door mede-uitvoerders.
9. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland rapporteert jaarlijks aan Gedeputeerde Staten over de, op basis van deze ontheffing, uitgevoerde maatregelen middels haar jaarverslag⁵. Het jaarverslag wordt op de website van de FBE Noord-Holland beschikbaar gesteld.
10. Aardhonden worden uitsluitend gebruikt voor het vangen of doden van vossen in hollen in de periode van 1 februari tot 1 maart.

⁵ Het jaarverslag zoals bedoeld in artikel 11.8 van de Omgevingsverordening NH2020, d.d. 22 oktober 2020

11. Vangklaar gestelde vangkooien en kastvallen moeten:
 - a. beschikken over een systeem wat een signaal afgeeft aan de gebruiker wanneer er een dier gevangen wordt; of,
 - b. elke 24 uur door de gebruiker worden gecontroleerd;
12. Een in een vangkooi of kastval gevangen vos dient binnen 24 uur gedood te worden.
13. Zogenaemde bijvangsten in een vangkooi of kastval, te weten vangsten van diersoorten waarop deze ontheffing niet ziet, worden terstond weer vrijgelaten.

Geldigheid

De ontheffing is geldig van 1 februari 2022 tot 15 juli 2023, alleen in de periode van 1 februari tot 15 juli. De ontheffing kan in die periode 24 uur per dag gebruikt worden.

Overige wetgeving

Indien deze ontheffing gebruikt wordt in of grenzend aan een Natura 2000-gebied, dient er een beoordeling te hebben plaatsgevonden in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland is zelf verantwoordelijk voor de afstemming met de relevante onderdelen uit de Wnb.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen. Daarnaast dient een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt op grond van artikel 3.24, lid 1 te voorkomen dat het dier onnodig lijdt.

Aan de leden van de Provinciale Staten van Noord-Holland

Via email:

Naam:

Statengriffie@noord-holland.nl

Datum:

13 december 2022

Onze ref.:

MW/EH

Betreft:

Opheffen schorsing Landelijke Vrijstelling Vos

Molenstraat 42a

1654 KB Benningbroek

Tel: 06 - 53420864

info@anvhollandsnoorden.nl

www.anvhollandsnoorden.nl

Bankrekeningnummer

NL15 RABO 0161 4608 44

IvK nummer 36052897

Geachte leden van de Provinciale Staten in Noord-Holland,

De agrarische collectieven Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water Land & Dijken, Agrarische Natuurvereniging Hollands Noorden, Agrarisch collectief Noord Holland Zuid én terrein beherende organisaties (TBO's) Landschap Noord-Holland en Natuurmonumenten zetten zich al vele jaren in voor het weidevogelbeheer in de provincie Noord-Holland.

Op 1 januari 2023 start de nieuwe periode (2023-2028) voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) en het Aanvalsplan Grutto.

In de weidevogelleefgebieden spannen de agrarische collectieven en TBO'S zich tot het uiterste in om een geschikte biotoop te creëren voor weidevogels als grutto, tureluur, Kievit en scholekster, zodat zij hun eieren uit kunnen broeden en hun kuikens kunnen laten opgroeien. De geschikte biotoop wordt gecreëerd door een grote verscheidenheid aan beheerpakketten; het uitstellen van het maaien van grasland, de aanleg van (greppel) plasdrassen, het strooien van ruige mest, het inzaaien van kruidenrijke grasmengsels, beheer van kruidenrijk grasland, aangepaste beweiding door vee, etc. Ondersteunend aan al deze maatregelen is predatiebeheer een belangrijk onderdeel van weidevogelbeheer.

Middels deze brief willen wij uw aandacht én inzet vragen om het beheer van vossen in het kader van de Landelijke Vrijstelling (LV) in de provincie Noord-Holland weer mogelijk te maken.

Sinds februari jl. is beheer van de vos in het kader van de LV in Noord-Holland geschorst.

Dat betekent dat het overdag beheren van de vos in Noord-Holland niet is toegestaan.

In de periode van 1 februari tot 15 juli jl. was het nog wel mogelijk om in de nacht beheer uit te voeren in weidevogelleefgebieden en N2000-gebieden met een bufferzone van 3 kilometer.

De aanleiding voor de schorsing in de Provincie Noord Holland is een uitspraak van de rechtbank in provincie Utrecht over een weeffout in de Landelijke Vrijstelling.

De minister, die feitelijk de zeggenschap heeft over de LV, heeft eerder al aangegeven dat hij tegen de uitspraak in Utrecht in beroep zal gaan, omdat de situatie van het niet beheren van de vos onwenselijk is. De vos staat op de LV omdat vossen schade aanrichten aan (belangrijke) fauna zoals weidevogels. Helaas is er nog geen nieuwe uitspraak en de tijd begint te dringen aangezien het nieuwe weidevogelseizoen al over enkele maanden begint.

In bijlage 1 (blz3) treft u een overzicht van afschotcijfers van de vos (2017-2022) in provincie Noord-Holland. Een analyse van de afschotcijfers uit het Fauna Registratiesysteem (FRS) leert dat in 2022 het beheercijfer daalt met 50%. Een (conservatieve) schatting laat zien dat de 340 'overgehouden' vossen circa 150 paartjes vormen die gemiddeld 4,5 welp produceren. Dat brengt in 2023 675 extra vossen. Dit zal een direct gevaar gaan opleveren voor de broedende weidevogels en de opgroeiende weidevogelkuikens in de weidevogelleefgebieden.

Door het feit dat de vos in vooraanstaande weidevogelleefgebieden in voorgaande jaren (mét beheer middels de LV) verantwoordelijk was voor een legselpredatie van 30-40%, zal de explosieve toename van het aantal vossen een verdere negatieve invloed gaan hebben op het broedsucces van de weidevogels in 2023.

Wij streven naar een broedsucces van tenminste 65%. Als 30-40% van de legsels verloren gaat door predatie van de vos zal deze 65% niet bereikt gaan worden.

Provincie Noord-Holland is één van de weinige provincies waar de LV n.a.v. de uitspraak in Utrecht is geschorst, waardoor het beheer van de vos is stopgezet. Een groot aantal provincies in Nederland heeft besloten om de ontheffing in stand te houden, waardoor beheer van de vos wel mogelijk is gebleven.

Provincie Gelderland heeft, na eerst net als Noord-Holland de LV te schorsen, besloten om beheer van de vos in het kader van de LV sinds mei jl. weer toe te staan.

Hierbij willen ondergetekenden de Provinciale Staten in Noord-Holland **dringend verzoeken** om het beheer van de vos in het kader van de Landelijke Vrijstelling **per direct** weer toe te staan in Noord-Holland.

In afwachting van uw reactie blijven wij,

Met vriendelijke groet,

Agrarische natuurcollectieven:

Hollands Noorden

Water, Land & Dijken

Noord-Holland Zuid

Terreinbeherende organisaties:

Landschap Noord-Holland

Natuurmonumenten

Namens deze: ~

Bijlage 1 Afschotgegevens

Tabel 1: Afschot vos 2017 t/m juni 2022 onder de ontheffing en de landelijke vrijstelling. Bron: FRS (export gemaakt op 15-07-2022).

Maand	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Ontheffing	Vrijstelling	Ontheffing	Vrijstelling	Ontheffing	Vrijstelling	Ontheffing	Vrijstelling	Ontheffing	Vrijstelling	Ontheffing	Vrijstelling
jan	0	37	0	37	0	27	0	40	0	31	0	30
feb	42	47	53	22	59	27	36	31	49	32	54	19
mrt	37	31	48	19	32	38	53	37	44	35	65	0
apr	25	43	35	27	18	40	39	43	61	39	58	2
mei	68	35	26	34	51	58	58	90	138	48	43	3
jun	30	18	47	30	0	66	0	60	84	33	62	4
jul	37	23	26	31	0	45	0	36	21	15	-	-
aug	0	25	0	21	0	27	0	23	0	24	-	-
sep	0	24	0	26	0	16	0	38	0	21	-	-
okt	0	42	0	23	0	46	0	36	0	39	-	-
nov	0	45	0	23	0	39	0	42	0	19	-	-
dec	0	60	0	34	0	54	0	49	0	53	-	-
Totaal	239	430	235	327	160	483	186	525	397	389	282	58

